

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA ÜNNEPI KONGRESSZUSA

hálatáviratot intézett Rákosi elvtársához

és letárgyalta gazdasági életünk összes fejlődési feltételeit

A Magyar Tudományos Akadémia agrártudományi és biológiai szakosztályának szerdai ülésén dr. Horn Artur, egyetemi nyilvános rendes tanár tartott előadást „A micsurini biológia elveinek érvényesítése a fiatal állatok felnevelésében” címmel.

Micsurini elmélet az állatok fejlődéséről

Előadásában rámutatott arra, hogy a tenyésztés feladatainak megoldásához új lehetőségeket igér a fiatal állatok nagyobb céltudatossággal történő felnevelése. E kérdés felé az érdeklődés különösen a micsurini biológia hatalmas előretörése után következett be.

Viszonyaink és adottságaink ismeretében a legpróbb részletekbe menően kell tanulmányozni és kutatni a hazai állatfajtáink és típusaink fejlődésével kapcsolatos kérdéseket, annál inkább, mert Bogdanov professzor szerint is: nincsen a zootechnikában még egy olyan kevésbé kidolgozott rész, mint a növényállatok felnevelésének tana. Ezért fontos, hogy ebben a munkában minél nagyobb részt vállaljunk a szovjet kutatási eredményeknek és a micsurini biológiai segítségével.

A külföldi delegáció tagjai közül az előadásokon résztvevő Tin-Csan kínai delegátus, dr. Grigor román delegátus és Marcel Prenant francia delegátus. A kínai delegátus a következőket mondotta:

— Igen sokat tanultam az előadásból arról, hogy a micsurini biológia segítségével hogyan tudjuk az állatok fejlődését a környezet megváltoztatásával befolyásolni. Itt tartózkodásom alatt láttam, hogy a magyar tudomány a szovjet tudomány eredményeinek felhasználásával halad előre a tudományos kutatómunkában. A kínai tudósok is bizonyítékát adják annak, hogy a szovjet tudomány eredményeinek felhasználásával hogyan szolgálják a népet.

A daganatképződések problémája

Az Akadémia orvosi osztálya rákkonferenciájának harmadik napján részletesen megtárgyal-

ták a daganatkutatás tudományos kérdéseit. A konferencián megjelent Rákosi Anna elvtársnő, népjóléti miniszter és az egészségügyi kormányzat számos vezető tagja. A külföldi küldöttek közül Anders, német professzor és Hadzsiolov, a Bolgár Tudományos Akadémia titkára, vett részt a konferencia munkájában. Állandó útmutatásukkal és tanácsaikkal támogatták az értekezlet munkáját Petrovskij és Szapozkov professzorok is.

Az előadást dr. Kellner Béla, a debreceni egyetem körbonttan professzora, tartotta. Előadásában kiemelte a szovjet kutatók eredményeit, akik újszerű megállapításokkal egészen új fejezetet nyitottak meg a daganatkutatásban és bebizonyították, hogy a daganatkutatás területén is az első helyet foglalja el a daganatellenes küzdelem. Kellner professzor az új szovjet biológia, a pavlovi nervizmus, és az élő fejtérje kutatási eredményeinek szempontjából vizsgálta meg a daganatok keletkezésének és a szervezetben történő tovaterjedésének a problémáját. Arra a megállapításra jutott, hogy a daganatok keletkezésében a környezeti hatásra megváltozott szervezet és a rákot megelőző állapotok dialektikus kölcsönhatása szerepel. A daganatot káros fejlődés eredményének tekintik, amelynek kialakulásában a Lisenko akadémikus által felismert szakszoros fejlődés érvényesül.

Hálatávirat Rákosi elvtársához

A vita során felszólalt Hadzsiolov professzor, aki elmondta, hogy nemrég járt Bulgáriában egy szovjet orvosprofesszorokból álló küldöttség, köztük egy daganatkutató is, akinek előadásai nyomán hatalmas mértékben fellendült a Bulgáriában folyó daganatellenes küzdelem.

Ezután az értekezlet táviratlag üdvözölte Rákosi Mátyás elvtársat, hálafejezve ki azért a hatalmas támogatásért, amellyel a magyar tudományos

Szovjet üdvözlés a kongresszusnak

A biológiai és agrártudományi osztály szerda délutáni ülésén Man-ninger Rezső tartott előadást a felnevelési bevételek elleni védekezés módszereiről.

Az ülésen megjelent és felszólalt Szkrjabin szovjet akadémikus.

Engedjék meg, hogy üdvözöljem Önöket a Szovjetunió Tudományos Akadémiája és a mezőgazdasági tudományok Leninről elnevezett Akadémiájának nevében — kezdte beszédét, majd külön üdvözölte a kiváló magyar tudóst, Marek Józsefet.

Rámutatott arra, hogy milyen fontos szerepet játszanak a férgek a növények állatok megbetegedéseiben.

A Szovjetunióban több intézmény van, amely parazitás betegségekkel foglalkozik. Legfontosabb a Tudományos Akadémia keretén belül működő és az állomány vezetői helmintológiai intézet, ahol elméleti kérdésekkel foglalkozunk legin-

telegesen. A szovjet tudomány területén is az első helyet foglalja el a daganatellenes küzdelem. Kellner professzor az új szovjet biológia, a pavlovi nervizmus, és az élő fejtérje kutatási eredményeinek szempontjából vizsgálta meg a daganatok keletkezésének és a szervezetben történő tovaterjedésének a problémáját. Arra a megállapításra jutott, hogy a daganatok keletkezésében a környezeti hatásra megváltozott szervezet és a rákot megelőző állapotok dialektikus kölcsönhatása szerepel. A daganatot káros fejlődés eredményének tekintik, amelynek kialakulásában a Lisenko akadémikus által felismert szakszoros fejlődés érvényesül.

Élet és a közegészségügyet Pártunk és kormányzatunk részesíti.

A szerdai ülésen azzal a nagyfotosszerű kérdéssel foglalkoztak, hogy szervezett vegyiparunk nyersanyagellátását minél szélesebb vonalon hazai forrásból biztosítsuk.

Kereszt Máttyás rámutatott arra, hogy nitrogén-iparunk már biztosított hazai nyersanyagbázisra továbbfejlesztendő földgázaink konverziós krakkolással, gyengébb minőségű ligniteink és tőzegeink új eljárásán alapuló elgázolásával.

kább. Ezenkívül a gyakorlat által felvetett kérdéseket kutatjuk részben az intézetünkön belül, részben pedig a kolhozokban és szovhozokban.

A szovjet akadémikus nagy érdeklődéssel kísért felszólalása után a hozzászólók megállapították, hogy a magyar állategészségügy vopalan új.

Örvendekes tényként jelentkezik annak felismerése, hogy a fiatal állatok megfelelő körülmények között történő felnevelése felmérhetetlen jelentőségű az állati megbetegedések elleni küzdelemben.

A szaküléssorozatot Marek József osztályelnök zárta be, megállapította, hogy kutatóink és tudósaink a Szovjetunió tudósaitól nemcsak Micsurini—Lisenko biológiai elvek alkalmazásában, hanem munkamódszer tekintetében is sokat tanultak.

TANULÁSSAL A BÉKÉÉRT

A rendszeres tanulás rendkívül nagy jelentőségű nemcsak politikai tisztánlátásunk, de — ami ezzel összefügg — mindennapi munkánk minél tökéletesebb és jobb elvégzéséhez is. Pártunk ezért fordít olyan nagy gondot arra, hogy minden párttag részt vegyen rendszeres oktatásban, a marxizmus, leninizmus ismereteinek minél tökéletesebb elsajátításában. A párttagokon kívül a tanulásba az időn még nagyobb tömegben kapcsolódnak be a pártunkon kívüliek is, hiszen számukra is éppolyan fontos, hogy világosan lássák politikai életünk eseményeit s tudják, hogy munkájukkal, termelésükkel milyen célt szolgálnak.

A rendszeres tanulás kérdése szorosan összekapcsolódik békeharccunkkal, azzal a hatalmas küzdelemmel, amelyet a világ beesülétes milliói folytatnak, élen a Szovjetunióval a béke megvédéséért, az imperialista háborús uszítók ellen. Ez a harc azonban csak akkor vezethet igazán sikerre, ha a béke harcok milliói az elmélet fegyverét jól tudják forgatni, ha a marxizmus-leninizmus élenjáró el-

mélete irányítja minden küzdelmüket, minden tettüket.

Elengedhetetlen azért, hogy elvtársaink lelkiismeretesen és pontosan vegyék ki részüket az oktatási munkából, a rendszeres tanulásból. Pártunk — s itt Szegeden a Szegedi Pártbizottság — külön előadásokkal, konzultációkkal is hozzásegít ahhoz, hogy a tanulást megkönnyítse, az oktatási anyag csejajátítását még eredményesebbé tegye. Ezt a célt szolgálja a mai, pénteki konzultáció is, amelyet a káderképző oktatásban résztvevő elvtársak részére rendez a Szegedi Pártbizottság délután 6 órai kezdettel a Pártoktatás Házában. A konzultációt a „Marxista-leninista államelmélet” című anyagból tartják meg és a káderképző oktatásban résztvevő elvtársak itt minden tisztázatlan elméleti kérdésükre megfelelő magyarázatot kaphatnak.

Tartsák ezért kötelességüknek mindazok az elvtársak, akik meghívót kaptak, hogy ezen a konzultáción résztvegyenek és ezzel is emeljék elméleti színvonalukat, ezzel is megerősítsék magukat a békeharcban való részvételre.

Ma Szegedre érkezik Yuan Han-Csin professzor, a pekingi egyetem szerves-kémia tanára

A Magyar Tudományos Akadémia 125 éves fennállása alkalmából rendezett ünnepi nagyhétre a népi demokratikus államok közül a baráti Kína is elküldte tudományos életének képviselőit. Így Yuan Han-Csin professzor, a pekingi egyetem szerves kémia tanára is résztvevő az ünnepségeken.

Ma, pénteken Szegedre is el látogat, hogy a szegedi egyetemet és intézeteit, köztük a Szerves Kémiai Intézetet is megte-

kintse és résztvegyen az Intézet tudományos beszámolóján. Yuan Han-Csin professzor tanulmányozni akarja a szegedi egyetem természettudományos kutatásának újabb eredményeit, az intézetszervezés módszereit s így látogatásának tapasztalatcsere-jellege is lesz.

Yuan Han-Csin professzor kiváló szakembere a stereo-kémia-nak, amelyben sok új eredményt ért el, főként a szovjet kutatások alapján.

Az amerikai katonák tömegesen adják meg magukat Koreában

Az Új Kína hírügynökség különüldösítője látogatást tett az arcvonalak azon a szakaszán, ahol az első amerikai lovassági hadosztály 8. ezrede néhány nappal ezelőtt nagy támadást kezdett és amit a kínai önkéntesek véresen visszavertek.

A kínai önkéntesek beszámolnak az amerikaiak általános fásultságáról és fáradtságáról, akik a néphadsereg csapatainak közeledése-

kor tömegesen eldobják fegyvereiket és megadják magukat. Az amerikai agressziós csapatok sok tagját szétgrasztották a menekülésszerű visszavonulás során. Ezek most el akarnak bujni, mert arról meséltek nekik, hogy ha hadifogságba esnek, kivétel nélkül kegyetlenkednek velük és halálra kínozzák. Mivel a helységeken nem találhatnak élelmiszereket, most egészen kiéhezve megadják magukat.

Alacsony, posztásarcú, fekete hajú fiatalember. Hajában azonban már megcsillannak az ezüsti szálak. Nem „divatosan” a haláléknál, hanem mindenütt. Első látásra gondolná az ember 30 évesnek, pedig még alig 25 esztendő. Valami különös, keserű vonás húzódik arcán, szemei fáradtak, mozgása olyan, mintha állandóan valami nehézsúlyt cipelne. Ha szólnak hozzá: összerendez, így idegösszédől bele hosszú esztendőknél keresztesül. Úgy ül a széken, mintha minden pillanatban fel akarna ugrani, éppen csak a szélére, sapkáját kezében tartva, hogy — ha a helyzet úgy kívánja — gyorsan fel lehessen ugorni. A nevét is olyan halkán mondja ki, mintha szégyelné: Goldmann János.

Hamarosan hat éves évfordulója ünnepeljük annak, hogy a Szovjet Hadsereg felszabadította hazánkat, megadva a lehetőséget arra, hogy építhessük a mi egyre szebbé váló jövőnket. Megváltottak a dolgozók ez alet az idő alatt, az egykori szolgák urai lettek ennek az országnak. Emlékezzünk meg. Bizony, azelőtt egy-egy hivatalban, valami „közéleti nagysággal” szemben mi is ültünk így, a szék szélén, sapkával a kezünkben — ha ugyan helyet kínáltak bennünket. De azóta már évek teltek el, évek, melyeknek szele majdnem kikerülte Goldmann Jánost. Előttörténtét hallgatva, már nem tűnik olyan furcsának viselkedése.

Anyja 1938-ban meghalt. Apját nem sokára behívták katonának, kikerült a frontra, ahonnan nem is tért többé vissza. A gyerekek — köztük ő is — a lencsékbe kerültek. Aki látta a Horthy-rendszernek ezt a gyalázatos intézményét, tudja, hogy ez egyet jelentett az állati sorba való süllyedéssel. Valóságos megváltást jelentett, amikor kiadták kulákokhoz bérésnek. Rongyokban járt, ugyanazt az

1950
NOVEMBER
26
VASÁRNAPFORDULÓPONTOT JELENTETT
GOLDMANN JÁNOS ÉLETÉBEN IS

„élet” ette, amit a kutyája. A különbség csak az volt, hogy a kutyája el tudott szaladni a gazda rugásai elől, ő pedig nem. Teltek az évek, a gazdák változtak, a kegyetlen bánásmód maradt. Az élete csak annyiban változott: ahogyan növekedett, úgy nehezedett az a munka is, amit végezni kellett.

Elérkezett a felszabadulás. Dorozsmára is, oda ahol tengette életét. Nézte a szovjet katonákat, beszélni nem tudott velük. Azok is nézték őt, de — ahogy visszaemlékszik — inkább a lábát, amely meztelenül, kétkedermédeve taposta a hideg októberi sarat. Az egyik katonának odament az autóhoz, s pár perc múlva egy pár viseltes, de jó csizmával tért vissza. Mondott valamit, de nem értette. Jelezte azonban a kezével is: „Húzd fel! Neked adom!”... Goldmann Jánosnak ekkor volt életében először csizmája.

Az élet átmenetileg megjavult számára is. Kiseb lett a kulák mellénye, s egyre sürűbben lehetett arról hallani, hogy a szakszervezet most már védi a családokat is. Goldmann Jánost akkoriban valami kicsiség miatt felpofozták a gazdája. El akart menni a szakszervezetbe, de a gazda megfenyegette, hogy akkor többet be nem teheti a tanyába a lábát... Gondolkozott a dolgon és nem mert elmenni a szakszervezetbe. Ettől kezdve úgy telt az élete, mintha körülötte nem változott volna a világ. Egybefolytak a hétköznapi és vasárnapok,

sokszor a nappalok és éjjelek) s ő dolgozott, húzta a kuláknak az ígát. Talán még most is így lenne, ha az időn tavasszal bele nem betegszik az emberfeletti hajszába.

Csányi Jenő dorozsmai kuláknál dolgozott. Nappal szántófolt vetett, aratott, kapált, éjjel pedig a birkákat őrizte. A kulák nappal aludt, éjjel pedig a korcsmában ivott. Így osztották meg egymásközött a gazdaság gondjait. Csányinak az volt a kedvenc szavajárása, hogy „keveset eszünk, szépen járunk!” — Ezt igyekezett beartatni Goldmann Jánossal is. Igen sűrűn előfordult, hogy reggel evett. Délben nem hűdött ki a munkára ebédet a gazda, mert aludt. Este megint nem volt vacsora, mert a gazda már nem volt otthon. Javult azért valamit a helyzete, mert a DEFOZS kötelezte a gazdát a bér megfizetésére. Vett többek között egy inget, amit a gazdáké mostak. Ki is mosták, de vissza nem adták, hanem adták helyette a gazdának egy elrongyolódott inget. Ezért már szólt. A kulák nem is engedte végigmondani, hanem ököllel úgy arconvágta, hogy leesett a székről. Elrohant a korcsmába. Este részegen jött vissza, s ő arra ébredt, hogy a kulák dísznővel késél hadonászik. Azonmód kirohant az istállóból. A kulák utána. Úgy tudott tőle megszabadulni, hogy egy régi bunkerba húzódott, s reggelig elő se mert bujni. Ez az éjszaka aztán betette a kaput a legyőngült szervezetnek. Még egy hónapig tu-

dott dolgozni, utána kórházba került. Persze a kulák nem akarta elengedni. Úgy akarta megakadályozni, hogy nem aja oda az OTI könyvét, aminek az lett a következménye, hogy Goldmann Jánosnak 600 forintba került az OTI-költség. Ezt és egy hónapi elmaradt munkabérért meg a mai napig sem fizette meg a kulák. Hogy megkapja-e valaha? — azt már csak a dorozsmai DEFOZS szervezet tudná megmondani.

Goldmann János meggyógyult. Egyik dorozsmai elvtársnál, Pusztai Istvánéknál segédkezett. Hívják dolgozni ide is, oda is. Nem ment. Kimondta nyíltan, „Inkább bármilyen megégyezett kulák kezé-lába lenni...” Hívják a termelőcsoportha is. Oda se ment. Neki más tervei voltak. Pusztai Istvánon kívül nem szólt róla senkinek. Ipari munkás akart lenni.

Pusztai István sokat mesélt neki az ipari munkások életéről. Mesélt neki a Pártról, mely azért harcol, hogy az egész világon minden ember megszabaduljon abból az állati sorból, amiben ő. Goldmann János is sokáig élt. Egyszer elkérte Pusztai Istvántól a pártjelvényt. Feltűzte. Pusztai elvtárs csendesen megjegyezte: „Ha jó munkát végezel, te is hordhatod a sajátodat!”.

Ott volt Pusztaiéknál vasárnap is. November 26-án. Soha nem felejtte el ezt a napot, mely fordulópont volt az életében. Hallgaták a rádiót, s a család este felé különös figyelemmel fordult a készülék felé. Nem zenét közvetített a rádió, ha-

nem beszédet. Goldmann Jánosnak is olyan ismerős volt a hang, mintha már nagyon sokszor hallotta volna. Rákosi elvtárs beszélt.

Goldmann János hallgatta a szavakat. Nem tagadja: a beszéd egyes részeit nem értette meg teljesen, de egyet megértett és megjegyezte. Azt, hogy Rákosi elvtárs úgy emlegette a bányászokat, mint a magyar dolgozó nép legjobb fiát. Megértette ezt, valamint azt is, hogy szép életük, jó életük van a bányászoknak, s a jövőben még az eddiginél is fokozottabban gondoskodnak róluk. Míg hallgatta a beszédet, végigviharolt előtte egész eddigi élete. Döntött. Pusztai elvtárs nem is csodálkozott azon a kérdésen, amit búcsúzás előtt feltett, hanem megmondta a szegedi Munkaerő-tartalékok Hivatala címét.

* Goldmann János nehezen várja a hétfő hajnalt. Ekkor indul Pécsre a szénbányába. Viselkedésében, szavaiban még ott bujál a szegényteljes szolgai mult, még sajnálnak a kulák ülteget, de tudja, hogy új élet felé indul. Tervegeti a bányászéletet.

— Ugy ültök oda a csáknnyal — mondja —, mintha a Csányi kulák fejére ütnék!

Kicsit hallgatott, mintha keresné a szavakat és hozzáteszi: „Vagy azok fejére, akik az apámat a vágóhídra, a frontra vitték!”

Elbúcsúznak. Goldmann János keményen kezetrázza. Mintha az arcáról is lesimult volna a keserű vonás, frissen csillog a szeme, s mintha a járása is ruganyosabb volna. Gondolatban talán már járt a társ mélyén, a ragyogó szénfolyosókban, s egyre jobban tudatosodik benne, milyen fordulópontot jelentett életében 1950 november 26-án, az a nap, amikor ő is teljesen felszabadult. (Sz. J.)